

รายงานผลการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบ
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่
ข้อมูล ณ วันที่ ๑๕ เดือน สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๘

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ

๑. ชื่อ-สกุล นายนิธิโรจน์ วันดี

๓. ที่อยู่ปัจจุบันที่ติดต่อได้ ๓๐๒/๑ หมู่ ๒ ตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่

โทรศัพท์ ๐๘๔-๗๐๔๒๘๓๙

Facebook : Wandee Ntirot

Line ๐๙๙๐๙๕๑๘๒๓

เกิด พ.ศ.๒๕๐๙ ปัจจุบันอายุ ๕๙ ปี

๔. สถานภาพ ☐ โสด ☒ สมรส ☐ หย่าร้าง

๕. ระดับการศึกษา มัธยมศึกษาตอนปลาย

สถาบันการศึกษา กศน.อำเภอฝาง

คณะ/สาขาวิชา

๖. อาชีพปัจจุบัน

☒ ๖.๑ ประกอบอาชีพการเกษตรเพียงอย่างเดียว

☐ ๖.๒ ประกอบอาชีพการเกษตร และประกอบอาชีพอย่างอื่นนอกเหนือจากเกษตร

ระบุ.....

๗. รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตร ๒๐๐,๐๐๐ บาท/ปี

๘. เป็นเกษตรกรต้นแบบ ศพก. หลัก เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๙

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

1. สินค้าหลัก ข้าว, ไร่สวนผสม

2. แปลงเรียนรู้ มีจำนวน๒.....แปลงเรียนรู้ ประกอบด้วย

๒.๑ แปลงเรียนรู้เรื่องการลดต้นทุนและเพิ่มผลผลิตข้าว

๒.๒ แปลงเรียนรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่

๓. ฐานเรียนรู้ จำนวน ๙ ฐานเรียนรู้ ประกอบด้วย

๓.๑ ฐานการเรียนรู้ที่ ๑ การปรับปรุงบำรุงดิน ได้แก่ การย่อยตอซัง การใช้น้ำหมักหอยเชอรี่ การทำปุ๋ยอินทรีย์ การใช้ปุ๋ยคอก และการตรวจวิเคราะห์ดิน

๓.๒ ฐานการเรียนรู้ที่ ๒ การใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า ได้แก่ การขุดสระเก็บน้ำ การใช้ระบบน้ำวนในแปลงเรียนรู้ การให้น้ำในระบบมินิสปริงเกลอร์

๓.๓ ฐานการเรียนรู้ที่ ๓ การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว ได้แก่ การผลิตเมล็ดพันธุ์ชั้นดี การตัดพันธุ์ปน การเก็บเกี่ยวที่เหมาะสม การส่งตรวจคุณภาพ การทำความสะอาด การบรรจุภัณฑ์ และการส่งมอบ

๓.๔ ฐานการเรียนรู้ที่ ๔ การลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต และพัฒนาคุณภาพ ได้แก่ การใช้เทคโนโลยีการผลิตที่แม่นยำ เช่น การใช้รถดำนา การใช้โดรนพ่นสารเคมี การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน และการจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน

๓.๕ ฐานการเรียนรู้ที่ ๕ การอารักขาพืช ได้แก่ การตรวจพยากรณ์แปลง การรักษาตามอาการ การใช้สารชีวภัณฑ์ การจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน (IPM)

๓.๖ ฐานการเรียนรู้ที่ ๖ เศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ การปลูกพืชผักสมุนไพร การปลูกผักสวนครัวรั้วกินได้ การปลูกไม้ผล การเลี้ยงเป็ด การเลี้ยงไก่ และการเลี้ยงปลา ในบริเวณแปลงเรียนรู้

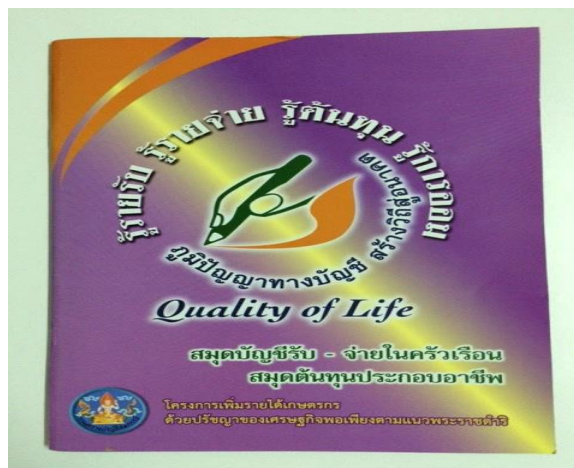
๓.๗ ฐานการเรียนรู้ที่ ๗ การเลี้ยงสัตว์ปีก ได้แก่ การเลี้ยงเป็ดไข่ และการเลี้ยงไก่พื้นเมือง

๓.๘ ฐานการเรียนรู้ที่ ๘ การเลี้ยงปลาน้ำจืด ได้แก่ ปลานิล ปลาดุก ปลาหมอเทศ ปลาเยีสกเทศ

๓.๙ ฐานการเรียนรู้ที่ ๙ การทำบัญชีครัวเรือน ได้แก่ บัญชีรายรับ-รายจ่าย ต้นทุนการผลิต

๔. หลักสูตรการเรียนรู้ จำนวน ๑๑ หลักสูตร ประกอบด้วย

4.1 หลักสูตรหลัก จำนวน ๘ หลักสูตร ประกอบด้วย

- ๔.๑.๑ ดิน ปุ๋ย ธาตุอาหารพืชและการเก็บตัวอย่างดิน
- ๔.๑.๒ การลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืช
- ๔.๑.๓ การบริหารจัดการการผลิตให้เหมาะสมกับพื้นที่ (Zoning)
- ๔.๑.๔ การจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน (IPM)
- ๔.๑.๕ การผลิตขยายเชื้อราชีวเวอเรีย (บรียายและสาธิต)
- ๔.๑.๖ การผลิตขยายเชื้อราไตรโคเดอร์มา (บรียายและสาธิต)
- ๔.๑.๗ การผลิตน้ำหมักชีวภาพและปุ๋ยอินทรีย์
- ๔.๑.๘ การจัดทำบัญชีครัวเรือน

4.2 หลักสูตรบังคับ จำนวน ๑ หลักสูตร ประกอบด้วย

- ๔.๒.๑ การทำการเกษตรตามแนวทางเกษตรทฤษฎีใหม่

4.3 หลักสูตรเสริม จำนวน ๑ หลักสูตร ประกอบด้วย

- ๔.๓.๑ การวางแผนการผลิต
- ๔.๓.๒ การตลาดนำการผลิต

4.4 หลักสูตรที่มีความโดดเด่นของ ศพก. (ให้ระบุนาจำนวน ๑ หลักสูตร พร้อมระบุวัตถุประสงค์ เนื้อหา และรูปแบบการถ่ายทอดความรู้)

4.4.1 การทำการเกษตรตามแนวทางเกษตรทฤษฎีใหม่

หัวข้อ	สาระสำคัญ	ประโยชน์ ที่เกษตรกรได้รับ
แนวคิดเกษตรทฤษฎีใหม่ การจัดสรรพื้นที่ 30:30:30:10	หลักคิดพึ่งพาตนเอง จัดการพื้นที่อย่างสมดุล 30% แหล่งน้ำ 30% นาข้าว 30% พืชผสมผสาน 10% ที่อยู่อาศัย/เลี้ยงสัตว์	ลดความเสี่ยงทางการเกษตร มีความมั่นคงทางอาหาร ใช้พื้นที่เกิดประโยชน์สูงสุด มีรายได้หลายทาง ลดความเสี่ยง
การจัดการ ทรัพยากรน้ำและดิน 	บุตรสระน้ำ / บำรุงดินด้วยอินทรีย์วัตถุ	มีน้ำใช้ตลอดปี ดินอุดมสมบูรณ์ ลดต้นทุนปุ๋ยเคมี
การปลูกพืชผสมผสาน 	ปลูกพืชหลากหลาย / วนเกษตร / เกษตรอินทรีย์	มีอาหารเพียงพอ รายได้ ต่อเนื่อง ปลอดภัยต่อผู้ผลิต และผู้บริโภค
การเลี้ยงสัตว์ เสริมรายได้ 	เลี้ยงปลา ไก่ เป็ด วัว ควาย ฯลฯ / ใช้มูลสัตว์ทำปุ๋ย	ได้อาหารโปรตีน / ลดค่าใช้จ่าย / มีรายได้เสริม
การพึ่งพาตนเอง และเศรษฐกิจครัวเรือน 	ทำบัญชีครัวเรือน / ผลิตอาหารกินเองก่อนขาย	ควบคุมรายจ่ายได้ / ลดหนี้สิน / มีกินมีใช้ไม่ขาดแคลน
	รวมกลุ่มเกษตรกร /	มีตัวแทนต่อรอง / เข้าถึง

๕. การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด (การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนฯ อย่างไรก็ตาม ให้อธิบายวิธีการ และแนวทางในการเข้าร่วมจัดทำแผนอย่างละเอียด)

ได้มีการดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ ดังนี้

๑. ประชุมชี้แจง คณะทำงานขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับอำเภอ และ จนท.

๒. การวิเคราะห์ศักยภาพ

๒.๑ วิเคราะห์เพื่อกำหนดแผนการพัฒนา ศพก.

๒.๒ วิเคราะห์เพื่อการพัฒนาศูนย์เครือข่าย

๓. การพัฒนาศักยภาพ ศพก.และศูนย์เครือข่าย

๓.๑ จัดทำแผนการพัฒนา ศพก.

๓.๒ การปรับปรุงฐานเรียนรู้

๓.๓ การปรับปรุงแปลงเรียนรู้

๓.๔ การปรับปรุง/จัดทำ/ข้อมูลประจำ ศพก.

๓.๕ พัฒนาศูนย์เครือข่าย

๓.๖ คณะกรรมการ ศพก. ประชุมเชื่อมโยงคณะกรรมการเครือข่าย ศพก.และแปลงใหญ่

ระดับอำเภอ

๔. การให้บริการของ ศพก.

๔.๑ การให้บริการข้อมูล ข่าวสาร

๔.๒ การให้บริการด้านการเกษตร

๔.๔ การแก้ปัญหาและรับเรื่องร้องเรียน

๕. การอบรมเกษตรกร จัดกระบวนการเรียนรู้เกษตรกรผู้นำ

๖. ประสานงานวิจัย / วิชาการ / นวัตกรรม

๗. การสนับสนุนเพิ่มเติมเพื่อขับเคลื่อน ศพก.(รัฐ/เอกชน/ชุมชน)

๗.๑ การจัดทำแปลงต้นแบบ

๗.๒ ป้ายฐานเรียนรู้

๗.๓ เอกสารวิชาการ

๗.๔ ถ่ายทอดความรู้

๗.๕ สนับสนุนปัจจัยการผลิต

๗.๖ สนับสนุนสื่อเรียนรู้ด้านสหกรณ์

๗.๗ สนับสนุนการรวมกลุ่ม

๘. ติดตามประเมินผลและรายงาน

๘.๑ ติดตามและรายงานผลการดำเนินงาน

๘.๒ สรุปผลการดำเนินงาน

๖. การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. (แผนราย ศพก.) (มีการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ใครบ้างเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน และให้แนบแผนฯ)

กระบวนการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. (แผนราย ศพก.) ดำเนินการโดยเจ้าของ ศพก.หลัก พร้อมด้วยนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรผู้รับผิดชอบงาน และผู้แทนเกษตรกรเจ้าของ ศพก.เครือข่าย ร่วมกันพิจารณา โดยมีขั้นตอนการปฏิบัติ ดังนี้

๖.๑ การวิเคราะห์สถานการณ์และปัญหา

ร่วมกันศึกษา วิเคราะห์ข้อมูล สถานการณ์ และปัญหาในพื้นที่ หรือประเด็นที่ต้องขับเคลื่อน

๖.๒ กำหนดเป้าหมาย

มีกำหนดเป้าหมายให้ชัดเจนให้สอดคล้องกับนโยบาย

๖.๓ การประชุมบูรณาการ

เชิญเครือข่าย ศพก. ร่วมกันกำหนดแนวทางการดำเนินงาน แผนงาน/โครงการที่สอดคล้องกับเป้าหมาย

๖.๔ การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการ

๖.๕ การติดตาม ประเมินผล และรายงานความก้าวหน้า

ติดตามผลการดำเนินงานของแต่ละหัวข้อ ประเมินผล และปรับปรุงแผนตามสถานการณ์

[illegible]

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลด้านการเกษตรและการทำงานเป็นเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. ผลสำเร็จในกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรต้นแบบที่มีการนำวิชาการ เทคโนโลยีการเกษตร มาปรับใช้ใน ศพก. จนเกิดผลสำเร็จในการทำการเกษตร พร้อมเป็นแบบอย่างให้เกษตรกรในพื้นที่

1.1 แร่งบันดาลใจและจุดเริ่มต้น

1) อะไรคือแรงบันดาลใจในการเริ่มต้นการปรับเปลี่ยนการทำการเกษตรแบบเดิม ๆ สู่การทำการเกษตรแบบใช้หลักวิชาการหรือเทคโนโลยีในกิจกรรมการเกษตรของท่าน

แรงบันดาลใจในการเริ่มต้นการปรับเปลี่ยนการทำการเกษตรแบบเดิม ๆ สู่การทำการเกษตรแบบใช้หลักวิชาการหรือเทคโนโลยีในกิจกรรมการเกษตรของนายนิธิโรจน์ วันดี เจ้าของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอฝาง สรุปได้ดังนี้

เพิ่มผลผลิตและคุณภาพ : ต้องการได้ผลผลิตที่มากขึ้น สม่าเสมอ และมีคุณภาพตรงตามความต้องการของตลาด

ลดต้นทุนและความเสี่ยง : การใช้เทคโนโลยีช่วยลดการใช้แรงงาน ปุ๋ย และสารเคมี รวมถึงช่วยวางแผนการเพาะปลูกอย่างมีประสิทธิภาพ

แก้ปัญหาสภาพแวดล้อมและทรัพยากรจำกัด เช่น ภาวะดินเสื่อมโทรม น้ำไม่เพียงพอ หรือสภาพอากาศแปรปรวน การใช้หลักวิชาการช่วยจัดการทรัพยากรได้ดียิ่งขึ้น

สร้างรายได้ที่มั่นคงและยั่งยืน : เกษตรสมัยใหม่ช่วยเพิ่มโอกาสในการสร้างรายได้ระยะยาวและลดความผันผวนจากวิถีเกษตรแบบเดิม

พัฒนาคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ : ความต้องการปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และเทคโนโลยี เพื่อให้การทำเกษตรก้าวไปสู่ความยั่งยืนและมีอนาคตที่มั่นคงกว่าเดิม

2) ปัญหาหรือความท้าทายอะไรที่ผลักดันให้เกิดการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้

ปัญหาด้านผลผลิตไม่คงที่ คุณภาพไม่แน่นอน การเกษตรแบบดั้งเดิมมักพึ่งพาประสบการณ์และภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งอาจทำให้ผลผลิตแปรปรวน ขาดองค์ความรู้ที่เป็นระบบในการจัดการดิน น้ำ ปุ๋ย ศัตรูพืช และพันธุ์พืช

ต้นทุนการผลิตสูง การใช้ปุ๋ยหรือสารเคมีเกินความจำเป็น การขาดแคลนแรงงานภาคการเกษตร ทำให้รายได้ไม่สมดุลกับรายจ่าย

ปัญหาสภาพสภาพแวดล้อมในการเพาะปลูก ดินมีความเสื่อมโทรม น้ำขาดแคลน สภาพอากาศแปรปรวน ภัยพิบัติทางธรรมชาติ ส่งผลกระทบต่อการเพาะปลูก

ราคาผลผลิตตกต่ำ ทำให้ต้องแสวงหาแนวทางในการลดต้นทุนการผลิต การรวมกลุ่ม การใช้ตลาดนำการผลิต

1.2 รายละเอียดของการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในแปลงเรียนรู้ ฐานเรียนรู้

๑) การทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการเกษตรใดที่ได้นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตร (เช่น การลดการเกิดปัญหาเรื่องดิน น้ำ อากาศ ในพื้นที่ การลดต้นทุนการผลิต การลดการระบาดของศัตรูพืช การเพิ่มผลผลิต การเพิ่มมูลค่าผลผลิต ได้มีการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาปรับใช้อย่างไรบ้าง)

การปลูกข้าว

น้ำ : มีการขุดสระเพื่อกักเก็บน้ำไว้ใช้ในการทำเกษตรตลอดทั้งปี พร้อมสร้างระบบน้ำวนทั่วทั้งแปลง เพื่อให้เกิดการใช้น้ำอย่างคุ้มค่า

ดิน : อนุรักษ์ดินด้วยการไม่เผาตอซัง ใช้วิธีไถกลบตอซังและการปล่อยน้ำเข้าแปลงเพื่อหมักย่อยสลายตอซังฟางข้าว การใช้น้ำหมักชีวภาพ เพิ่มอินทรีย์วัตถุแก่แปลงนา

การลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต : ใช้รถดำนา และโดรนพ่นสารเคมี ทดแทนแรงงานคน ใช้วิธีการป้องกันกำจัดศัตรูพืชแบบผสมผสาน เพื่อลดต้นทุนค่าสารเคมีกำจัดศัตรูพืช การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน

การตลาด : ศพก. ได้นำแนวคิด ตลาดนำการผลิต มาใช้โดยการ ทำสัญญาการผลิตข้าวกับบริษัทเอกชน ที่ตกลงซื้อขายกันในราคาประกัน และมีการสนับสนุนปัจจัยการผลิตบางส่วน ทำให้เกิดการรวมกลุ่มเพื่อการผลิต มีตลาดรองรับที่แน่นอน พร้อมทั้งการันตีเรื่องรายได้ที่มั่นคง

การปลูกผัก

น้ำ : ใช้ระบบมินิสปริงเกลอร์ในการให้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ

ดิน : มีการเตรียมดิน ตากดิน ก่อนปลูก เพื่อฆ่าเชื้อโรคที่อยู่ในดิน มีการใช้ปุ๋ยคอก ปุ๋ยอินทรีย์ปรับปรุงบำรุงดิน

การจัดการศัตรูพืช : ใช้วิธีการป้องกันกำจัดศัตรูพืชแบบผสมผสาน การเกษตรกรรม การปลูกผักตามช่วงเวลาที่เหมาะสม เพื่อลดความเสี่ยงในการเกิดศัตรูพืช

๒) อธิบายขั้นตอนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการเกษตรของท่าน

นายนิธิโรจน์ วันดี ได้ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการเกษตร โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิต ลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต และรักษาสีสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการดังนี้:

๑. การศึกษาข้อมูลและวางแผนเบื้องต้น โดยอาศัยข้อมูลทางด้านสถิติ ข้อมูลทางสารสนเทศ ต่างๆ ก่อนการตัดสินใจผลิตสินค้า ศึกษาลักษณะพื้นที่ความเหมาะสมของสภาพ ดิน น้ำ อากาศ ศึกษาความต้องการของตลาด มีการกำหนดเป้าหมายในการผลิต วางแผนผสมผสานกิจกรรมต่างๆ ตามช่วงเวลาอย่างเหมาะสม เช่น ทำนา ปลุกพืชผัก เลี้ยงปลา เลี้ยงสัตว์

๒. คัดเลือกเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมให้เหมาะสม ตัวอย่างเทคโนโลยีที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ ได้แก่

- การเตรียมพื้นที่ : ใช้วิธีเขตกรรม การพรวนดิน ตากดิน การหมักตอซังฟางข้าวทดแทนการเผา การใช้น้ำหมัก และปุ๋ยอินทรีย์ ในการปรับปรุงบำรุงดิน

- การเพาะปลูก : ใช้เครื่องจักรที่ทันสมัย ขจัดปัญหาการขาดแคลนแรงงาน และเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิต เช่น การใช้รถดำนา การใช้โดรนพ่นสารเคมี มีการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน เพื่อลดต้นทุนและให้เกิดประสิทธิภาพ

- การดูแลรักษา : มีการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การใช้ปุ๋ยอินทรีย์/ชีวภาพ การจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน (IPM) เพื่อลดต้นทุนและให้เกิดประสิทธิภาพ ระบบน้ำวนภายในแปลงและการใช้ระบบมินิสปริงเกลอร์ เพื่อให้การใช้น้ำมีประสิทธิภาพ คุ่มค่า

- การติดตามข้อมูลข่าวสาร : มีการเข้าถึงแอปพลิเคชัน โซเชียลมีเดีย เพื่อเข้าถึงข้อมูลที่จำเป็นต่อการปลูกพืช เช่น สภาพอากาศ แนวโน้มการตลาด นโยบายภาครัฐ ฯลฯ

๓. ทดลองใช้และปรับปรุง

เริ่มจากการทดลองใช้ในพื้นที่เล็กๆ ตรวจสอบประสิทธิภาพของเทคโนโลยี/นวัตกรรม ปรับปรุงให้เข้ากับบริบทของพื้นที่และกิจกรรมเกษตรทฤษฎีใหม่ ใช้หลัก "เรียนรู้และปรับตัว"

๔. ประเมินผลและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง มีการติดตามผลผลิต รายได้ ต้นทุน และผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และปรับปรุงการใช้นวัตกรรมให้เหมาะสมกับฤดูกาลและความเปลี่ยนแปลง มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเกษตรกรอื่นหรือหน่วยงานภาครัฐ

๓) อธิบายขั้นตอนการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการ เช่น การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การปรับเปลี่ยนพันธุ์พืชที่ทนต่อสภาพภูมิอากาศ ด้านทานต่อโรคแมลง เป็นต้น (ให้อธิบายขั้นตอน วิธีการอย่างละเอียด)

๑. การเลือกพืชและพันธุ์พืชที่เหมาะสมและเป็นที่ต้องการของตลาด ได้มีการนำข้าวเจ้า พันธุ์ชัยนาท ๑ เข้ามาส่งเสริมให้กลุ่มเกษตรกรปลูกผ่านกลไกของ ศพก. ภายใต้แนวคิดตลาดนำการผลิต โดยร่วมมือกับบริษัทเอกชนเป็นผู้กำหนดปริมาณรับซื้อ สนับสนุนปัจจัยการผลิตแก่กลุ่มเกษตรกร และรับซื้อผลผลิตในราคาประกัน

๒. การจัดการดินและปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน ปรับปรุงดิน มีการนำดินไปตรวจวิเคราะห์กับหน่วยงานกรมพัฒนาที่ดินก่อนเริ่มฤดูกาลเพาะปลูก ไถกลบตอซังฟางข้าวแทนการเผาเพื่อเพิ่มอินทรีย์วัตถุแก่ดิน ใส่ปุ๋ยเคมีตามค่าวิเคราะห์ดิน เพื่อลดต้นทุน

๓. การจัดการน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ วางแผนการให้น้ำตามระยะพัฒนาการของพืช ใช้ระบบน้ำ มีการกักเก็บน้ำในบ่อหรือสระน้ำ

๔. การจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน (IPM) ใช้พันธุ์ต้านทาน ปลุกพืชหมุนเวียน ทำเขตกรรมลดการสะสมของโรคแมลง ตรวจสอบแปลงสม่ำเสมอ ใช้สารชีวภัณฑ์/ชีววิธี ในการควบคุมโรคและแมลง

๕. ใช้สารเคมีอย่างมีประสิทธิภาพ เลือกสารเคมีที่ขึ้นทะเบียนอย่างถูกต้อง และปฏิบัติตามคำแนะนำ ใช้โดรนพ่นสารเคมี เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและความแม่นยำ และใช้สารมีตามความจำเป็น

๖. การเก็บเกี่ยวและหลังเก็บเกี่ยว เก็บเกี่ยวเมื่อพืชเข้าสู่ระยะที่เหมาะสม เพื่อได้ผลผลิตสูงสุดและคุณภาพดี

๗. การบันทึกข้อมูลและประเมินผล มีการบันทึกข้อมูลการผลิตในแปลง การทำบัญชีครัวเรือนเพื่อประเมินต้นทุนและผลตอบแทน

2. ผลสำเร็จและประโยชน์ที่ได้รับต่อการทำอาชีพการเกษตร: ผลลัพธ์ที่ได้รับจากการนำนวัตกรรม/เทคโนโลยีมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรคืออะไร เช่น ต้นทุน รายได้ ผลผลิต (ใส่รายละเอียดข้อมูลเชิงตัวเลขเพิ่มเติม เพื่อการเปรียบเทียบเชิงประจักษ์ และให้ระบุสินค้าเกษตรที่ทำการผลิตใน ศพก.ของท่าน)

๒.๑ สินค้าเกษตรที่มีการดำเนินกิจกรรมใน ศพก. มีดังนี้

๑) สินค้าเกษตร ด้านพืช ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๓ ชนิด ประกอบด้วย

๑.๑) ข้าว	พื้นที่ปลูกจำนวน ๓-๐-๐ (ไร่-งาน-วา)
๑.๒) ผัก	พื้นที่ปลูกจำนวน ๐-๑-๐ (ไร่-งาน-วา)
๑.๓) มะม่วง	พื้นที่ปลูกจำนวน ๐-๑-๐ (ไร่-งาน-วา)

๒) สินค้าเกษตร ด้านปศุสัตว์ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๒.....ชนิด ประกอบด้วย

๒.๑) ไก่พื้นเมือง	จำนวน ๕๐ (ตัว)
๒.๒) เป็ดไข่	จำนวน ๑๐๐ (ตัว)

๓) สินค้าเกษตร ด้านประมง ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๒.....ชนิด ประกอบด้วย

๓.๑) กบ	จำนวน ๕๐๐ (ตัว)
๓.๒) ปลานิล ปลาดุก	จำนวน ๕ (บ่อ)

๒.๒ ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรใน ศพก.มีดังนี้ (ในระบุด้านทุนการผลิตสินค้าเกษตรหลัก)

๑) สินค้าเกษตรด้านพืชมีต้นทุนการผลิต ดังนี้

๑.๑) ข้าว	เป็นเงิน ๕,๐๐๐ บาท/ไร่
๑.๒) ผัก	เป็นเงิน ๒,๐๐๐ บาท/ปี
๑.๓) มะม่วง	เป็นเงิน ๔,๐๐๐ บาท/ปี

รวมต้นทุนการผลิต ๒๑,๐๐๐ บาท

รายได้ ๙๗,๐๐๐ บาท

๒.๓ รายได้ของเกษตรกรต้นแบบ มีดังนี้

๑) รายได้รายวัน (ได้รายวันจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกวันของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ ไข่เป็ด

เฉลี่ยรายได้วันละ ๑๕๐ บาท/วัน

๒) รายได้รายสัปดาห์ (ได้รายสัปดาห์จากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกสัปดาห์ของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ ผัก

เฉลี่ยรายได้สัปดาห์ละ ๑,๐๐๐ บาท/สัปดาห์

๓) รายได้รายเดือน (ได้รายเดือนจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกเดือนของ

ท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ กบ ปลา ไก่

เฉลี่ยรายได้เดือนละ ๑,๕๐๐ บาท/เดือน

๔) รายได้รายปี (ได้รายปีจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกปีของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ ข้าว มะม่วง

เฉลี่ยรายได้ปีละ ๘๒,๐๐๐ บาท/ปี

๒.๔ ประโยชน์ที่ได้รับ (ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง เกษตรกรรายอื่น และประโยชน์ที่เกิดกับชุมชนมีอะไรบ้าง)

๑) ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง (เกษตรกร) ได้รับผลผลิตที่มีคุณภาพและปริมาณมากขึ้น ลดต้นทุนการผลิตด้วยวิธีการหรือเทคโนโลยีใหม่ ๆ มีความรู้และทักษะในการทำเกษตรเพิ่มขึ้น มีรายได้เพิ่มขึ้น รายจ่ายลดลง และมีความมั่นคงทางด้านอาหาร สุขภาพและคุณภาพชีวิตดีขึ้นจากการทำงานที่มีประสิทธิภาพและการทำเกษตรแบบปลอดภัย

๒) ประโยชน์ที่เกิดกับเกษตรกรรายอื่น เกษตรกรคนอื่นได้รับความรู้และเทคนิคใหม่ ๆ จากการแบ่งปัน สร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างเกษตรกร การรวมกลุ่มผลิต ลดความเสี่ยงจากราคาผลผลิตที่ไม่แน่นอน เกษตรกรรายอื่นได้รับแรงบันดาลใจและสนับสนุนให้พัฒนาการผลิตของตนเอง ลดความเสี่ยงจากการรวมกลุ่มหรือซื้ออุปกรณ์ร่วมกัน

๓) ประโยชน์ที่เกิดกับชุมชน ชุมชนมีผลผลิตและอาหารที่มีคุณภาพและเพียงพอ ชุมชนมีรายได้และเศรษฐกิจโดยรวมดีขึ้น ส่งเสริมการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืนและลดปัญหาความยากจน ช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ และส่งเสริมความร่วมมือและความสามัคคีในชุมชน

3. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์:

3.1 เทคโนโลยี/นวัตกรรมที่นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรของท่านมีการช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมหรืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่แปลงเกษตรของท่านและชุมชนอย่างไร

เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมที่นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรสามารถช่วยในการรักษาสิ่งแวดล้อมและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติได้หลายด้าน โดยตัวอย่างที่สามารถอธิบายได้ ดังนี้:

๑. การขุดสระกักเก็บน้ำ การใช้ระบบน้ำวน และระบบมินิสปริงเกอร์ ช่วยให้ในแปลงเกษตรมีน้ำใช้ตลอดทั้งปี สระน้ำยังสามารถทำการเลี้ยงปลาเพื่อเป็นรายได้เสริม มีการใช้ระบบน้ำวน เพื่อให้น้ำไม่สูญเสียออกจากระบบ เป็นการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า การใช้ระบบมินิสปริงเกอร์ เป็นการใช้ใช้น้ำน้อยแต่มีประสิทธิภาพสูงในการให้น้ำแก่พืช แทนการปล่อยไหลไปตามร่อง

๒. การปลูกหญ้าแฝก บริเวณโดยรอบขอบสระ ช่วยในการอนุรักษ์ดินและน้ำ ลดการชะล้างพังทลายของหน้าดิน และยังช่วยรักษาความชุ่มชื้นในแปลง

๓. การไถกลบตอซังฟางข้าว การหมักฟาง ช่วยลดปัญหาหมอกควันจากการเผาฟาง ทำให้อากาศไม่เป็นมลพิษ การไถกลบ ยังเป็นการช่วยเติมอินทรีย์วัตถุลงในแปลง ลดการใช้ปุ๋ยเคมี ทำให้ดินร่วนซุย

๔. การใช้โดรนเพื่อพ่นสารเคมี เป็นการลดการใช้สารเคมี เนื่องจากโดรนสามารถควบคุมปริมาณและพื้นที่การพ่นได้แม่นยำ และมีประสิทธิภาพ ลดการฟุ้งกระจายของสารเคมี ลดการปนเปื้อนสู่สิ่งแวดล้อม

๕. การจัดการศัตรูพืชด้วยวิธีผสมผสาน เป็นการบริหารจัดการศัตรูพืช ที่ทำให้เกิดผลกระทบกับสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด ทั้งวิธีเขตกรรม การไถ ตากดิน การปลูกพืชหมุนเวียน การใช้สารชีวภัณฑ์ ควบคู่กับการใช้สารเคมี

๓.๒ ประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (ที่เกิดจากการทำกิจกรรมทางการเกษตร ใน ศพก.)

ประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติที่เกิดจากการทำกิจกรรมทางการเกษตรใน ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) มีหลายด้าน โดยสามารถสรุป ได้ดังนี้:

๑. ดิน

- ดินมีความอุดมสมบูรณ์เหมาะแก่การปลูกพืช
- ลดการใช้ปุ๋ยเคมี
- สามารถปลูกพืชได้หลากหลายมากขึ้น

๒. น้ำ

- มีแหล่งน้ำสำรองไว้ในฤดูแล้ง
- แหล่งน้ำในแปลง สามารถสร้างรายได้เสริมจากการเลี้ยงปลา
- พื้นที่แปลงเกษตรมีความชุ่มชื้น

๓. ลดมลภาวะสิ่งแวดล้อม

- การจัดการแปลงเกษตรตามแนวทางเกษตรทฤษฎีใหม่ช่วยลดการเปลี่ยนของเสียจากกิจกรรมภายในแปลง สู้สิ่งแวดล้อม

- ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก จากการไม่เผาตอซังฟางข้าว

๔. ส่งเสริมการเรียนรู้และจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อม

- เป็นต้นแบบแก่เกษตรกรรายอื่นๆ ที่สนใจปรับเปลี่ยนการปลูกพืชเชิงเดี่ยวเป็นเกษตรทฤษฎีใหม่

๔. ผลสำเร็จการทำงานให้ชุมชนในฐานะ ศพก. ที่เป็นเชิงประจักษ์

๔.๑ ผลสำเร็จการปฏิบัติงานในฐานะ ศพก. เป็นที่ประจักษ์

๔.๑.๑ มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่

๑) เป็นต้นแบบ ปราชญ์ชาวบ้าน มีความรู้ในด้านผลิตข้าวครบวงจร ตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ ซึ่งมีการนำผลงานที่ประสบผลสำเร็จ อาทิ เรื่องการใช้เครื่องหยอดเมล็ดพันธุ์ข้าว เพื่อลดต้นทุนค่าเมล็ดพันธุ์และแรงงาน การเป็นผู้นำกลุ่ม องค์กร ภาคการเกษตรในการแก้ไขปัญหาต่างๆ

๒) การริเริ่มนำแนวคิด ตลาดนำการผลิต มาใช้โดยการ ทำสัญญาการผลิตข้าวพันธุ์ชัยนาท ๑ กับบริษัทเอกชน ที่ตกลงซื้อขายกันในราคาประกัน และมีการสนับสนุนปัจจัยการผลิตบางส่วน ทำให้เกิดการรวมกลุ่มเพื่อการผลิต มีตลาดรองรับที่แน่นอน พร้อมทั้งการันตีเรื่องรายได้ที่มั่นคง ซึ่งในการผลิตรอบนาปี ปี ๒๕๖๗/๖๘ มีเกษตรกรเข้าร่วมจำนวน ๓๑ ราย พื้นที่ ๓๖๐ ไร่ ฤดูนาปี ปี ๒๕๖๘/๖๙ เพิ่มขึ้นเป็น ๔๖ ราย พื้นที่ ๘๓๐ ไร่

๓) สร้างองค์ความรู้ในการประกอบอาชีพการเกษตร ผ่านรูปแบบของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอฝาง ที่มุ่งเน้นการพึ่งพาตนเองและพึ่งพาปัจจัยการผลิตที่มีในชุมชนท้องถิ่นอย่างยั่งยืน เพื่อเป็นแบบอย่างในการพัฒนาพื้นที่อย่างเป็นรูปธรรม และเป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีชีวิต

๔.๑.๒ การให้บริการในการเป็นจุดอบรม ศึกษาดูงาน และเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้

เป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้ให้กับเกษตรกรและคนในชุมชนได้ ได้แก่ การเป็นวิทยากรประจำศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอฝาง ซึ่งมีฐานเรียนรู้ จำนวน ๙ ฐานเรียนรู้ และการเป็นครูบุญชีอาสา

แผนผังฐานเรียนรู้ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอฝาง

๔.๑.๓ การให้บริการด้านการแก้ไขปัญหา เป็นที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึงการรับเรื่องร้องเรียนในพื้นที่

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอฝาง มีบทบาทสำคัญในการเป็นแหล่งเรียนรู้และให้บริการด้านการเกษตรแก่เกษตรกรในพื้นที่ โดยทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาและช่วยแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกษตรกรเผชิญอยู่ ศพก. ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิต การบริหารจัดการ และการตลาด รวมถึงการให้บริการทางการเกษตรต่างๆ มีบทบาทในการบูรณาการหน่วยงานต่างๆ เพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาการเกษตรในพื้นที่ ศพก. ให้คำปรึกษาแก่เกษตรกรในเรื่องต่างๆ เช่น การจัดการผลผลิต การลดต้นทุน การแก้ปัญหาโรคและแมลง รวมถึงการตลาด

๔.๑.๔ การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านวิชาการเกษตร

มีการดำเนินงานบริการข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับภาคการเกษตร เช่น นโยบายภาครัฐ ข่าว กิจกรรมต่าง ๆ สภาพอากาศ ภัยธรรมชาติ และราคาสินค้าเกษตร โดยมีการเผยแพร่ผ่านช่องทางต่างๆ ได้แก่ บริเวณศูนย์ ศพก.หลัก สื่อออนไลน์ และโซเชียลมีเดีย เพื่อให้เกษตรกรที่ติดตามหรือที่สนใจได้รับข้อมูลที่ถูกต้อง แม่นยำ ทันต่อเหตุการณ์ และใช้ประโยชน์ได้จริง

มีการให้บริการ คำแนะนำ และถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการเกษตร เช่น การป้องกันศัตรูพืช การจัดการดินและปุ๋ย การใช้เทคโนโลยีการผลิตและนวัตกรรมที่เหมาะสม โดยมีการอบรม สาธิตฝึกปฏิบัติ แปลงเรียนรู้ ฐานเรียนรู้ เพื่อพัฒนาศักยภาพให้เกษตรกรในพื้นที่อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

๔.๑.๕ การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกร (มีช่องทางในการขยายผลอย่างไร เกษตรกรในชุมชน หรือเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติได้อย่างไร และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติอย่างไร)

มีการขยายผลองค์ความรู้ผ่านกิจกรรมของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอฝาง ซึ่งมีเกษตรกรเข้ามารับการถ่ายทอดความรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ เกษตรกรที่ได้นำองค์ความรู้ที่ได้รับ นำไปปฏิบัติ การเป็นวิทยากรให้ความรู้นอกสถานที่ผ่านกลไกของทั้งภาครัฐและเอกชน ทำให้มีโอกาสได้นำความรู้ในศพก. ไปขยายผลแก่บุคคลภายนอกได้กว้างขวางมากขึ้น

๔.๑.๖ การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับชุมชน หรือหน่วยงานในพื้นที่

นายนิธิโรจน์ วันดี เกษตรกรต้นแบบ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอฝาง ในฐานะประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอฝาง มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนและบริหารจัดการศูนย์ฯ เพื่อให้เกิดการพัฒนาการเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีหน้าที่หลักในการกำหนดแนวทางการพัฒนา วางแผนการดำเนินงาน และติดตามประเมินผลการดำเนินงานของ ศพก. นอกจากนี้ ยังมีบทบาทในการส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานของ ศพก. ให้เป็นไปตามนโยบายและเป้าหมายที่กำหนด มีบทบาท ดังนี้

1. การประชุมหารือและวางแผนร่วมกัน

ชุมชนและหน่วยงานในพื้นที่ เช่น องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น สำนักงานเกษตรจังหวัด สำนักงานเกษตรอำเภอ หน่วยงานของภาครัฐและเอกชนอื่นๆ มีการประชุมร่วมเพื่อระดมความคิดเห็นและกำหนดแนวทางการส่งเสริมการเกษตรที่เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่

2. การอบรมและแลกเปลี่ยนความรู้

จัดกิจกรรมอบรมเพื่อเสริมสร้างความรู้ด้านเทคโนโลยีการเกษตร การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ หรือวิธีการทำเกษตรที่ยั่งยืน โดยให้เกษตรกรและหน่วยงานต่าง ๆ ร่วมกันเรียนรู้และพัฒนาเทคนิคใหม่ ๆ

3. การลงมือปฏิบัติร่วมกัน

จัดกิจกรรมลงพื้นที่ปฏิบัติงานส่งเสริม เช่น การปลูกพืชทดลอง การใช้ปุ๋ยอินทรีย์ หรือการจัดการน้ำร่วมกัน เพื่อสร้างความเข้าใจและความสามัคคีในการทำงาน

4. การติดตามและประเมินผลร่วมกัน

การติดตามผลการดำเนินงานส่งเสริมการเกษตรอย่างต่อเนื่อง โดยชุมชนและหน่วยงานร่วมกัน ประเมินผลและปรับปรุงวิธีการตามสถานการณ์จริงในพื้นที่

5. การสนับสนุนทรัพยากรและทุน

การประสานงานเพื่อจัดหาทรัพยากร เช่น เมล็ดพันธุ์ ปุ๋ย เครื่องมือ หรือทุนสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน เพื่อส่งเสริมการพัฒนาการเกษตรในชุมชน

6. ส่งเสริมการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ

การสร้างเครือข่ายระหว่างเกษตรกร ชุมชน หน่วยงานราชการ และองค์กรที่เกี่ยวข้อง เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูล เทคนิค และช่วยกันแก้ไขปัญหาอย่างยั่งยืน

7. การประชุมหารือและวางแผนร่วมกัน

ชุมชนและหน่วยงานในพื้นที่ เช่น องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น สำนักงานเกษตรจังหวัด สำนักงานเกษตรอำเภอ หน่วยงานของภาครัฐและเอกชนอื่นๆ มีการประชุมร่วมเพื่อระดมความคิดเห็นและกำหนดแนวทางการส่งเสริมการเกษตรที่เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่

8. การอบรมและแลกเปลี่ยนความรู้

จัดกิจกรรมอบรมเพื่อเสริมสร้างความรู้ด้านเทคโนโลยีการเกษตร การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ หรือวิธีการทำเกษตรที่ยั่งยืน โดยให้เกษตรกรและหน่วยงานต่าง ๆ ร่วมกันเรียนรู้และพัฒนาเทคนิคใหม่ ๆ

9. การลงมือปฏิบัติร่วมกัน

จัดกิจกรรมลงพื้นที่ปฏิบัติงานส่งเสริม เช่น การปลูกพืชทดลอง การใช้ปุ๋ยอินทรีย์ หรือการจัดการน้ำร่วมกัน เพื่อสร้างความเข้าใจและความสามัคคีในการทำงาน

10. การติดตามและประเมินผลร่วมกัน

การติดตามผลการดำเนินงานส่งเสริมการเกษตรอย่างต่อเนื่อง โดยชุมชนและหน่วยงานร่วมกันประเมินผลและปรับปรุงวิธีการตามสถานการณ์จริงในพื้นที่

11. การสนับสนุนทรัพยากรและทุน

การประสานงานเพื่อจัดหาทรัพยากร เช่น เมล็ดพันธุ์ ปุ๋ย เครื่องมือ หรือทุนสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน เพื่อส่งเสริมการพัฒนาการเกษตรในชุมชน

12. ส่งเสริมการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ

การสร้างเครือข่ายระหว่างเกษตรกร ชุมชน หน่วยงานราชการ และองค์กรที่เกี่ยวข้อง เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูล เทคนิค และช่วยกันแก้ไขปัญหาอย่างยั่งยืน

๔.๑.๗ บทบาทในการเป็นประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อย่างไรบ้าง

บทบาทในการเป็นประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) มีความสำคัญอย่างมาก เนื่องจากต้องเป็นผู้นำในการขับเคลื่อนกิจกรรมต่าง ๆ ของศูนย์ เพื่อส่งเสริมและพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยบทบาทหลัก ๆ ได้แก่

1. กำหนดนโยบายและแนวทางการดำเนินงาน

เป็นผู้วางแนวทางและนโยบายในการบริหารจัดการศูนย์ให้สอดคล้องกับเป้าหมายของการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

2. บริหารจัดการและประสานงาน

ประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และเกษตรกร เพื่อให้การดำเนินงานของศูนย์เป็นไปอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ

3. สนับสนุนและส่งเสริมการเรียนรู้

ส่งเสริมให้เกษตรกรและผู้ที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมกิจกรรมการฝึกอบรม ถ่ายทอดความรู้ เทคนิค และนวัตกรรมใหม่ ๆ ในการผลิตสินค้าเกษตร

4. ติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน

ตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานของศูนย์ เพื่อให้มั่นใจว่าการดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ และสามารถปรับปรุงพัฒนาได้อย่างต่อเนื่อง

5. ส่งเสริมการรวมกลุ่มและเครือข่าย

สนับสนุนการรวมกลุ่มของเกษตรกรและเครือข่ายต่าง ๆ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการผลิตและการตลาด

6. จัดสรรทรัพยากรและงบประมาณ

ดูแลการใช้ทรัพยากรและงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามแผน

๔.๒ ความภาคภูมิใจในการเป็น ศพก.

๔.๒.๑ ความภาคภูมิใจในการดำเนินงานเป็น ศพก. ในการร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาด้านเกษตรในชุมชน ความภาคภูมิใจในการดำเนินงานเป็น ศพก. (ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร) ในการร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาด้านเกษตรในชุมชน คือ

1. การเป็นศูนย์กลางความรู้และนวัตกรรมทางการเกษตร ศพก. เป็นแหล่งรวบรวมความรู้ เทคนิค และนวัตกรรมใหม่ ๆ ในการผลิตสินค้าเกษตร ทำให้เกษตรกรในชุมชนได้เข้าถึงข้อมูลที่ทันสมัยและเหมาะสมกับสภาพพื้นที่

2. การส่งเสริมการพัฒนาเกษตรกรรมอย่างยั่งยืนการดำเนินงานที่เน้นการเพิ่มผลผลิตด้วยวิธีการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ช่วยลดต้นทุน เพิ่มรายได้ และรักษาทรัพยากรธรรมชาติในระยะยาว

3. การสร้างเครือข่ายและความร่วมมือในชุมชนศพก. ทำหน้าที่เชื่อมโยงเกษตรกร หน่วยงานภาครัฐ เอกชน และนักวิชาการเข้าด้วยกัน เพื่อร่วมกันพัฒนาด้านเกษตรอย่างครบวงจร

4. การยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรด้วยการเพิ่มความรู้และทักษะในการผลิต การตลาด และการบริหารจัดการ ทำให้เกษตรกรสามารถเพิ่มรายได้และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

5. การมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากศพก. ช่วยผลักดันให้เกษตรกรในชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองและสร้างรายได้ที่มั่นคง ส่งเสริมเศรษฐกิจในระดับชุมชนให้เข้มแข็ง

๔.๒.๒ ความเป็นผู้นำและความเป็นจิตอาสา

๑) ความเป็นผู้นำชุมชนในรูปแบบทางการและไม่เป็นทางการ

- เป็นตัวแทน ศพก.อำเภอผาง เข้าร่วมการประชุม ศพก./แปลงใหญ่ระดับจังหวัด

- เข้าร่วมประชุม ศพก./แปลงใหญ่ระดับอำเภอ

- เป็นวิทยากรให้ความรู้แก่เกษตรกรและหน่วยงานต่างๆ

- เป็นแหล่งศึกษาดูงาน

๒) การเสียสละต่อประโยชน์ส่วนรวม

- การใช้ที่ดินของตน สร้างศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร เพื่อให้เป็นแหล่งเรียนรู้แก่เกษตรกร
- เป็นประธานกลุ่มเครือข่ายผู้ใช้น้ำลำน้ำแม่ใจ
- เป็นครูบัญชีอาสา ของสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์

๕. ข้อคิดประจำตัวในการทำงาน

ข้อคิดประจำตัวในการทำงานของ นายนิธิโรจน์ วันดี คือ การรู้จักปรับตัวและเรียนรู้ตลอดเวลา อดทนและไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค และมุ่งมั่นการพัฒนาอาชีพด้านการเกษตรให้มีความมั่นคงและยั่งยืน

ส่วนที่ ๔ ผู้ร่วมดำเนินการถอดบทเรียน

๑. ดำเนินงานถอดบทเรียน โดย (ระบุผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานถอดบทเรียน)

๑. นายประเสริฐ พรหมวรรณ	เกษตรอำเภอฝาง
๒. นางปานิสร่า ขำเหม	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการพิเศษ
๓. นายณัฐพงษ์ ทาศักดิ์	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
๔. นายวิวัฒน์ สันใจ	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
๕. นางวราภรณ์ หมั่นอภัย	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
๖. นายอนุชา กำใจ	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
๕. นายนิธิโรจน์ วันดี	เกษตรกรต้นแบบ

๒. กระบวนการถอดบทเรียน/เครื่องมือที่ใช้

กระบวนการถอดบทเรียนจะเป็นรูปแบบการถอดบทเรียนจากการเรียนรู้จากประสบการณ์ของเกษตรกรต้นแบบ ศพก. โดยการเล่าเรื่องจะใช้เครื่องมือดังนี้

๑. การสังเกต
๒. การสัมภาษณ์
๓. การสนทนากลุ่ม

๓. ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการถอดบทเรียน

ปัญหา/อุปสรรคในการดำเนินการถอดบทเรียน

ไม่มี

*****หมายเหตุ** ๑. ให้แนบภาพประกอบในแต่ละข้อ

๒. ใส่ภาคผนวกในส่วนของแผนที่แสดงที่ตั้ง ศพก. และศพก. เครือข่าย หรือส่วนอื่นๆที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานของ ศพก.

ภาคผนวก

แผนผังศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอฝาง

ภาพกิจกรรมการถอดบทเรียนจำนวน ๓ ครั้ง

